

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Herkesin Bir Kimliği Var

Kimlik belgemizde bize ait bilgiler yer alır. Her vatandaş resmi bir kimlik belgesine sahiptir.

Yeni doğmuş her bireye Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olduğunu gösteren kimlik kartı verilir.

Kimlik kartı işlemleri İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür. 10 yıl süre ile kullanılır.

Bazı bireyler yeni çıkan kimlik kartını kullanırken, bazı bireylerde nüfus cüzdanını kullanmaya devam etmektedirler.

Kimlik kartımızın ön yüzünde;

*- TC Kimlik No	*- Seri No
*- Soyadı	*- Son Gecerlilik
*- Adı	*- Cinsiyeti
*- Doğum Tarihi	*- Uyruğu

Kimlik kartımızın arka yüzünde;

*- Anne Adı	*- Veren Makam
*- Baba Adı	*- Gıp

Kimlik kartımızın gıp bölümünde;

*- Doğum Yeri	*- Veriliş Nedeni ve Tarihi
*- Medeni Hali	*- Önceki Soyadı
*- Dini	*- Islak İmza
*- Kan Grubu	*- Parmak izi
*- Kayıtlı Olduğu Yer	

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Kimlik kartı yerine
geçebilecek belgeler

- Pasaport
- Aile cüzdanı
- Sürücü belgesi (Ehliyet)

Öğrenci kimliği, kütüphane üyelik kartı, spor kulübü kimliği gibi bizi tanıtan farklı kimlik belgemiz de olabilir.

Herkesin Bir Öyküsü Var

Yaşamımızı etkileyen önemli olaylar vardır. Bu olayların zaman belirtilerek sıralanmasına **kronoloji** denir.

Örneğin:

- *- 25 Ekim 2012'de doğdum.
- *- 10 Eylül 2014'te yürümeye başladım.
- *- 4 Eylül 2017'de anaokuluna gittim.
- *- 3 Eylül 2018'de ilkokula başladım.
- *- 6 Eylül 2021'de 4. sınıfa başladım.

Nelerden Haşlanıyorum? Neleri Yapabilirim?

Bireylerin ortak özellikleri olduğu gibi, onları birbirinden ayıran farklı özellikleri de vardır.

Ortak özelliklerimiz

- *- Beslenme
- *- Barınma
- *- Giyinme
- *- Büyüme

Farklı özelliklerimiz

- *- Boy, kilo
- *- Saç, göz, ten rengi
- *- Parmak izi
- *- İlgi ve yetenekler

Sevdiğimiz ve ilgi duyduğumuz yönlerimiz vardır. Yeteneklerimiz doğrultusunda ilgi duyduğumuz etkinliklere öncelik veririz.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

*- Futbola ilgi duyuyorsak futbol oynamayı ya da maç izlemeyi severiz. İlgi alanımız müzik ise şarkı söylemekten ya da dinlemekten keyif alırız. Belki de resim çizmek tam bize göredir ve elimizden boyalar eksik olmaz.

Yetenek, bir işi yapabilecek yeterliliğe sahip olmak demektir.

İlgi, bir işe karşı duyduğumuz yakınlık demektir.

İhtiyaç, ilgilerimiz doğrultusunda gereksinim duyulan şey.

☞ İlgi ve yeteneklerimiz öğrenmemizi etkiler. Hangi konuda yetenekliysek ve neye ilgi duyuyorsak onu öğrenmek isteriz.

Onun Yerinde Olsaydım

İnsanın kendisini bir başkasının yerine koyarak düşünmesine **empati** denir.

*- Ne kadar farklı olsak da her birey değerlidir. Farklı duygu ve düşüncelere saygılı olmalıyız. Onları anlayışla karşılamalıyız.

*- Hiçbir kişiyi sahip oldukları eksik ya da olumsuz yönlerden dolayı eleştirip kırmamalıyız. Kendimizi onun yerine koyarak böyle bir durumda neler hissedebileceğimizi düşünmeliyiz.

☞ Gözlerini kapatarak evin içinde istediğin odaya gitmeyi dene. Göremeyen insanları anlamaya çalış. Ya da ellerini arkada birleştir. Su içmeyi, yemek yemeyi dene. Tüm bunlar ne kadar zor olabilir bir düşün. Hadi biraz empati yap...

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Farkındayım, Farklılıklara Saygılıyım

Toplum bireylerden oluşur. Bireyler bazı konularda ortak özelliklere sahip olsalar da; duygu, düşünce, inanç, ilgi ve yetenek gibi bazı alanlarda farklılaşabilmektedir.

☞ Bireyin kendine özgü, başkalarında olmayan özelliklerine **bireysel özellik** denir. Bu özellikler bireyi eşsiz kılar.

Fiziksel farklılıklar: Boy, kilo, saç rengi, göz rengi...

Yetenek, beceri ve ilgi farklılıkları: Resim yapma, şarkı söyleme, farklı spor alanlarına ilgi...

☞ Parmak izi, göz bebeği yapısı ve vücut sıcaklıklarının farklı olması da bireyleri birbirinden ayıran en önemli özelliklerdir.

Unutma! ⇒ Bazı bireyler zihinsel ve fiziksel olarak farklılık gösterebilir. Görme, işitme, konuşma, yürüme gibi eylemleri tek başlarına yapamayıp bazı araç-gereçlere ihtiyaç duyabilirler. Bu tür farklılıklara saygı duymalı, anlayışla karşılamalı ve empati yaparak yaklaşmalıyız.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

2. Ünite

Ailemin Tarihi

Aile toplumun en küçük birimidir. Ailemiz yaşadığımız dönemden ibaret değildir ve bir geçmişi vardır.

 Ailemizin geçmişinin ayrıntılı olarak incelenmesine **aile tarihi** denir.

Aile tarihimizi araştırırken

- Görsel ve yazılı kaynaklar
- Eskiden kalan eşyalar
- Soyağacı
- Sözlü tarih yöntemi

Bunlardan yararlanırız.

*- **Görsel ve Yazılı Kaynaklar:** Fotoğraf, mektup, diploma ve karneler, kimlik, koleksiyon, belgeler olarak sıralayabiliriz.

*- **Eskiden Kalan Eşyalar:** Kıyafetler, çeşitli ev eşyaları, madalyalar olarak sıralayabiliriz.

*- **Soyağacı:** Ailemizin bilinen en eski atasından başlayarak, son üyelerine kadar herkesin yer aldığı ağacı biçimindeki çizelgedir.

*- **Sözlü Tarih Yöntemi:** Aile büyüklerimizden birinin, ailemizin geçmişi ile ilgili anlattıklarını kaydederek bilgi toplamıza sözlü tarih denir. Şu aşamalar ile yapılır:

1- Görüşme yapılacak kişi belirlenir.

2- Sorulacak sorular belirlenir.

3- Görüşmede kullanılacak araç-gereçler belirlenir. (Kayıt cihazı, kâğıt)

4- Görüşme yeri ve zamanı belirlenir.

5- Görüşme yapılır.

6- Görüşme kayıtları rapor haline getirilir.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

*- Sözlü tarih yöntemi ile ailemizin geçmişine yönelik bir kronoloji hazırlayabiliriz.

Gekirdek Aile: Anne, baba ve çocuklardan oluşan aile yapısına çekirdek aile denir.

Geniş Aile: Anne, baba ve çocukların yanında dede, babaanne, anneanne, teyze, amca, dayı ve hala gibi ailenin farklı bireylerinin biri ya da birkaçının bulunduğu aile yapısına geniş aile denir.

Milli Kültür Öğelerimiz

Bir milletin geçmişten günümüze kadar aktardığı ortak değerlere **milli kültür** denir.

*- Kültürel öğeler ülkeden ülkeye değişiklik gösterir. Hatta bir ülke içinde de bölgeden bölgeye, şehirden şehire farklılıklar da olabilir.

Dil: İnsanlar arasında iletişimi sağlayan doğal bir araçtır. Dünya üzerinde her milletin kendine özgü dilleri vardır. Örneğin; Türkçe, İngilizce, Almanca gibi...

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Bayramlar: Birlik ve beraberlik duygularımızın pekiştirildiği milletçe kutladığımız özel günlerdir.

* Milli Bayramlarımız:

- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı
- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı
- 30 Ağustos Zafer Bayramı

* Dini Bayramlarımız:

- Ramazan Bayramı
- Kurban Bayramı

Gelenek ve Görenek: Kusaktan kusağa aktarılan alışkanlık ve davranışlardır. Örneğin misafir ağırlamak, bayram ziyaretleri, sünnet ve düğün.

Halk Oyunları: Düğün, bayram gibi özel günlerde geleneksel kıyafetlerle oynanan oyunlara denir. Bölgeden bölgeye farklılık gösterebilir. Örneğin Karadeniz'de Horon, Ege'de Zeybek, Doğu'da Halay ve İç Anadolu'da Kısık oyunları gibi.

Yiyecek ve İçecekler: Türk mutfak, Türk kültürünün önemli bir yansımasıdır. Bölgesel farklılıkları ile Türk mutfak zengin bir içeriğe sahiptir. Baklava, kebab, mantı, yaprak sarması, dolma, etli ekmek, döner, ayran bunlara örnektir.

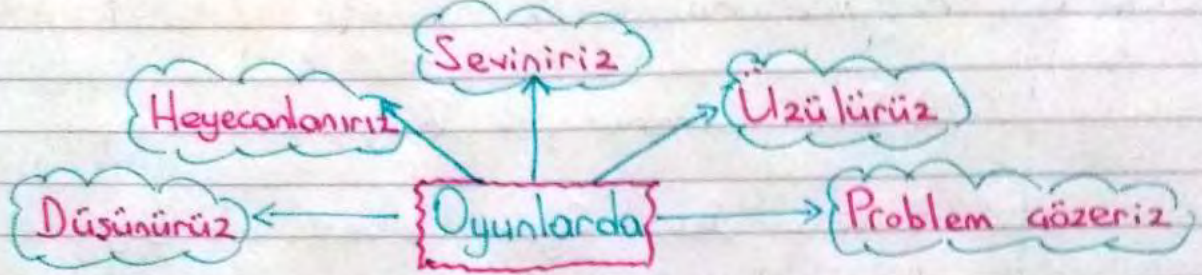
Halı, Kilim ve Dokumacılık: Çok eski sanatlardan biridir. Türk halı ve kilim dokumacılığının dünyada eş benzeri yoktur.

Sosyal Bilgiler

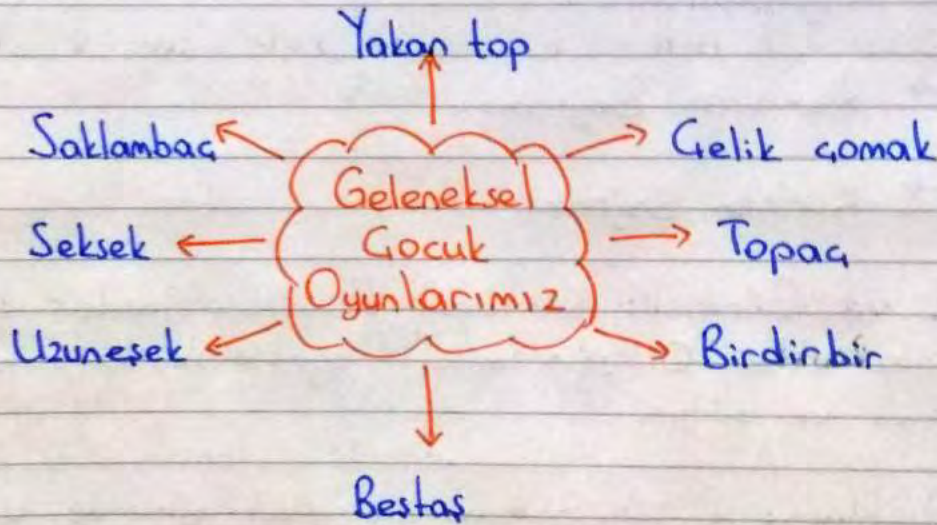
4. Sınıf

Geçmişten Bugüne Çocuk Oyunları

Oyun oynamak her çocuk için önemli bir ihtiyaçtır.

📖 Oyunlar toplumun kültürel değerlerini yansıtır. Bu oyunlar kısıktan kusağa aktarılır ve **geleneksel oyunlar** olarak ifade edilir.

📖 Günümüzde internetin yaygınlaşması ile bilgisayar, tablet ve akıllı telefondan oynanan dijital oyunlar ön plandadır.

Geleneksel Oyunlar

Günümüzde Oynanan Oyunlar

- *- Fiziksel hareketlilik vardır.
- *- Bedensel gelişimi destekler.
- *- Sokak ve bahçede oynanır.
- *- Arkadashlarla oynanır.
- *- Doğal malzemelerle oynanır.

- *- Oturarak-uzanarak oynanır.
- *- Bedensel gelişimi olumsuz etkiler.
- *- Evde-oyun kafelerinde oynanır.
- *- Bireysel oynanır.
- *- Oyuncak ve elektronik araçlarla oynanır.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Bir Kahramanlık Destanı: Milli Mücadele

Milli mücadele Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık savaşdır. Milli mücadele demek Mustafa Kemal Atatürk ve ülkemizin kurtuluşu için emek veren herkes demektir.

Mustafa Kemal Atatürk:

- *- 1881 yılında Selanik'te doğdu.
- *- Annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi'dir.
- *- Kız kardeşinin adı Makbule'dir.
- *- Babası ölünce annesi ve kız kardeşiyle dayısında kaldılar.
- *- Mahalle mektebinden sonra Şemsi Efendi ilkokulu'na başladı.
- *- Asker olmak istiyordu ve Selanik Askeri Rüştiyesi'ni kazandı. (Rüştiye- Ortaokul)
- *- Aynı isimdeki matematik öğretmeni tarafından kendisine Kemal adı verildi. Artık O, Mustafa Kemal'di...
- *- Rüştiyeden sonra Manastır Askeri İdadisi'ne gitti. (İdadi - Lise)
- *- Son olarak İstanbul'a gelerek Harp Okulu ve Harp Akademisini bitirdi. Kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu.
- *- İlk olarak Trablusgarp Savaşı'na katıldı. Bu savaşta yetenekleri fark edildi.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

I. Dünya Savaşı: 1914 yılında başlayan I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti, İttifak Devletleri tarafında yer almıştır. Birçok cephede İtilaf Devletleri'ne karşı savaşımıştır. Bu cephelerden en önemlisi Çanakkale Cephesi'dir.

İttifak Devletleri:

- * Osmanlı Devleti
- * Almanya
- * Avusturya-Macaristan

İtilaf Devletleri:

- * İngiltere
- * Fransa
- * Rusya

İngiltere ve Fransa, Çanakkale Boğazı'nı geçerek İstanbul'u işgal etmek isteyince Çanakkale Savaşı başladı.

Çanakkale Savaşı'nda **Anafartalar komutanı** olan Mustafa Kemal öncülüğünde Türk ordusu büyük bir zafer kazandı.

Çanakkale Savaşı'nda Mustafa Kemal askerlerine; "**Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum!**" sözü ile cesaret ve kazanma hırsları vermiştir. Mustafa Kemal I. Dünya Savaşı'ndaki başarısı ile halkın sevgisini ve güvenini kazanmıştır.

Milli Mücadele (Kurtuluş Savaşı): Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle ayrılmıştır. Savaş sonunda Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de **Mondros Ateskes Antlaşması'nı** imzalamak zorunda kalmıştır.

*- Bu antlaşma ile Türk ordusu dağıtıldı ve silahlarına el konuldu. Düşmanlar yurdumuzu işgal etmeye başladılar.

*- İstanbul'un işgal edilmesi ile Mustafa Kemal ülkemizi kurtarmak için milli mücadeleyi başlattı.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Kurtuluş Savaşı : Kronolojik Sıralama

1- Mustafa Kemal 19 Mayıs 1919'da Bandırma Vapurunu ile Samsun'a gitti.

2- Milli birlik ve beraberlik bilincini uyandırmak için 22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi'ni yayımladı. Böylece milli mücadele için ilk adım atılmış oldu. Halk düşman işgalini protesto etmeye başladı.

3- 23 Temmuz-7 Ağustos 1919'da Erzurum Kongresi'ni düzenledi.

4- 4-11 Eylül 1919'da Sivas Kongresi'ni düzenledi. Bu iki kongrede yurdun kurtuluşu için ortak kararlar alındı.

5- 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) açıldı. Yurdumuzun dört bir yanından halkın temsilcileri Ankara'da toplandı. Mustafa Kemal TBMM Başkanı seçildi. Düzenli ordu kuruldu.

6- 1921 yılında Yunanlılara karşı I. ve II. İnönü Savaşları kazanıldı.

7- 23 Ağustos-13 Eylül 1921 tarihleri arasında Yunanlılara karşı Sakarya Meydan Muhaberesi verildi. Türk ordusu büyük bir zafer kazandı. Mustafa Kemal'e **maresallik ve gazilik** ünvanları verildi.

8- 26 Ağustos 1922'de Büyük Taarruz başladı. Mustafa Kemal bu savaşta: "**Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!**" sözü ile savaşı başlattı.

9- 30 Ağustos 1922'de Başkomutanlık Meydan Muharebesi ile Türk ordusu kesin zafer elde etti.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

10- 11 Ekim 1922'de Mudanya Ateskes Antlaşması imzalanarak Kurtuluş Savaşı sona erdi.

11- 24 Temmuz 1923 yılında Lozan Antlaşması imzalandı ve tüm dünya yeni kurulan Türk Devleti'ni ve bağımsızlığını kabul etmiş oldu.

12- 29 Ekim 1923 yılında Mustafa Kemal, cumhuriyeti ilan etti. Mustafa Kemal ilk cumhurbaşkanımız oldu.

13- Soyadı kanunundan sonra TBMM Mustafa Kemal'e Atatürk soyadını verdi.

14- Atatürk, Türk milleti için çok çalıştı ve birçok yenilik yaptı. 10 Kasım 1938'de İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu. 😞 Mezarı Ankara Anıtkabir'dedir.

☞ Kurtuluş Savaşı, Türk milletinin özgürlük ve bağımsızlık mücadelesidir. Bu mücadeleye askerlerimizin dışında kadın, çocuk herkes katılmıştır. Onlara çok saygı borçluyuz. 🇹🇷

Önemli Bilgiler

Yurdumuzu
işgal eden
ülkeler } ⇒

{ Yunanlılar → İzmir ve çevresini
Fransızlar → Adana ve çevresini
İngilizler → İstanbul, Samsun, Musul ve Urfa'yı
İtalyanlar → Konya ve çevresini
Ermeniler → Kars ve çevresini

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Milli Mücadele Kavram Haritası

I. Dünya Savaşı (1914-1918)

İttifak Devletleri

İtilaf Devletleri

Mondros Ateskes Antlaşması (30 Ekim 1918)

Antlaşmanın maddelerine dayanarak yurdumuz işgal edildi.

Atatürk Samsun'a Gitti (19 Mayıs 1919)

Amasya Genelgesi
(22 Haziran 1919)

İsgaller haksızdır
ve mücadele etmek
gerekir.

Erzurum Kongresi
(23 Temmuz - 7 Ağustos 1919)

Milli sınırlar içinde
vatan bir bütündür,
parçalanamaz.

Sivas Kongresi
(4-11 Eylül 1919)

Milli mücadele
için birlik ve
beraberlik sağlandı.

TBMM'nin Açılışı (23 Nisan 1920)

Yurdumuzun çeşitli yerlerinden temsilciler Ankara'da toplandı.

Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920)

TBMM antlaşmaya karşı çıktı ve Kurtuluş Savaşı başladı.

Kurtuluş Savaşı'nda Cepheleler

Doğu Cephesi

Ermenilerle savaşıldı.

2 Aralık 1920'de

Gümrük Antlaşması imzalandı.

Güney Cephesi

Fransızlarla savaşıldı.

20 Ekim 1921'de

Ankara Antlaşması imzalandı.

Batı Cephesi

Yunanlılarla savaşıldı.

I. ve II. İnönü

Sakarya Savaşı

Büyük Taarruz

→ Mudanya Ateskes Antlaşması (11 Ekim 1922)

→ Lozan Barış Antlaşması (23 Temmuz 1923)

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Milli Mücadele'de Kim, Ne Yaptı?

Mustafa Kemal Atatürk: Milli mücadelenin lideridir. Kendisine gazilik ve maresallik rütbeleri verildi. Ülkemizin ilk cumhurbaşkanıdır.

Kazım Karabekir: Doğu Cephesi komutanıdır. Doğuda Ermenilere karşı başarılı sonuçlar aldı.

İsmet İnönü: Batı Cephesi komutanıdır. İnönü Savaşlarında Yunanlılara karşı başarılı sonuçlar aldı.

Osmaniyeli Tayyar Rahmiye Hanım: Güney Cephesi'nde Fransızların Adana'yı işgaline karşı çıktı. Şehit oldu. Başlattığı hareket silah arkadaşları tarafından başarı ile sonuçlandırıldı.

Sütcü İmam: Güney Cephesi'nde Fransız ve Ermenilere karşı Maras'ta düşmana ilk kurşunu sıkan kişidir.

Ali Saip Bey: Güney Cephesi'nde Fransızlara karşı savaştı. Urfa'da direnişin öncü ismi oldu.

Şahin Bey: Güney Cephesi'nde Fransızlara karşı savaştı. Antep O'nun başlattığı direnişle kurtuldu. Şehit oldu.

Hasan Tahsin: Batı Cephesi'nde Yunanlılara karşı savaştı. İzmir'de düşmana ilk kurşunu sıkan kişidir. Şehit oldu.

Yörük Ali Efe: Batı Cephesi'nde Yunanlılara karşı savaştı. Aydın'ın savunması için büyük çaba gösterdi.

Serife Bacı: İnebolu'dan Kastamonu'ya cephane taşıdı. Cephanelerin zarar görmemesi için kendi hayatını feda etti.

Gördesli Mektüle Hanım: Batı Cephesi'nde İzmir ve çevresini Yunanlılara karşı savunurken şehit oldu. -14-

3. ÜNİTE : YAŞADIĞIMIZ YER

Yönlerimiz

Bir yeri bulabilmek için, ya da bulunduğumuz yeri tarif edebilmek için **yönlerden** yararlanırız.

*- Evimiz, okulumuz, iş yerimiz ya da gideceğimiz bir yer **yönlerden** yararlanarak kolayca bulunabilir.

*- Yaşadığımız ilin, bölgenin, ülkenin konumunu da **yönlerden** yararlanarak bulabiliriz.

Yönleri, **ana yönler** ve **ara yönler** olarak iki grupta inceleyebiliriz.

Ana Yönler

Ara Yönler

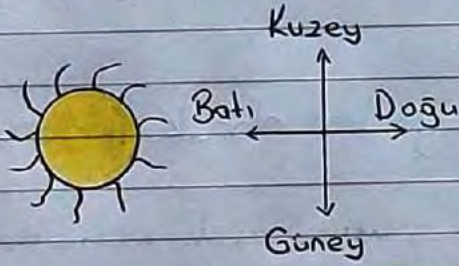
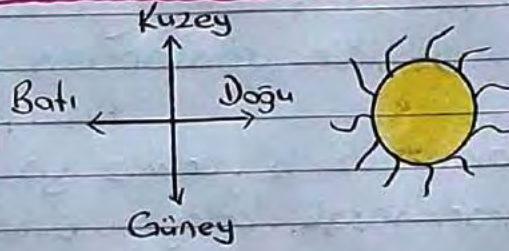
- *- Kuzey
- *- Güney
- *- Doğu
- *- Batı

- *- Kuzeydoğu
- *- Kuzeybatı
- *- Güneydoğu
- *- Güneybatı

☞ Yönleri bulabilmek için kullanılan en bilindik yöntem **pusula**dır. Pusulanın renkli tarafı daima kuzeyi gösterir. Bunun dışında da doğadan yararlanarak yönleri bulabiliriz.

1- Güneşin Konumuna Göre Yönler: Sabah güneşin doğduğu yön doğudur. Akşam battığı yön ise batıdır.

Sabah güneş doğarken yüzümüzü güneşe dönerssek, yüzümüz doğu, arkamız batı, sağ elimiz güney, sol elimiz kuzeyi gösterir.

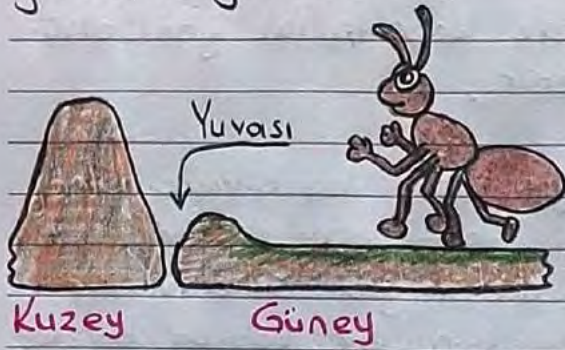
Akşam güneş batarken yüzümüzü güneşe dönerssek, yüzümüz batı, arkamız doğu, sağ elimiz kuzey, sol elimiz güneyi gösterir.

☞ Öğle vakti güneş tam tepedeyken toprağa dik bir şekilde bıraktığımız cubuğun gölgesi de **kuzeyi** gösterir.

2- Kutup Yıldızına Göre Yönler: Gece gökyüzünün en parlak yıldızlardan olan kutup yıldızı daima **kuzeyi** gösterir. Yüzümüzü kutup yıldızına döndüğümüzde sağ elimiz batıyı, sol elimiz doğuyu ve arkamızda güneyi gösterir.

3- Yosunlara Göre Yönler: Ağaçların ve kayaların güneş görmeyen yani kuzey kısımları kuzeyi gösterir. Çünkü güneş görmeyen kısımları nemli kalacak, kolay kolay kurumayacak ve yosun oluşacaktır. Yosun tutan taraf kuzeyi gösterdiğine göre diğer yönleri kolayca bulabilirsin bence. Bunu bir denemelisin... ☺

4- Karınca Yuvalarına Göre Yönler: Karıncalar yuvalarını genellikle toprak altına yaparlar. Bu çalışkan ve sevimli dostlarımız yer altından çıkardıkları toprağı yuvalarının giriş kısmına küçük bir tepecik şeklinde bırakırlar. Kuzeyden gelen soğuk havayı engellemek için bu tepecik daima **Kuzeyde** olur. Bunu doğada yönleri bulabilmek için minik dostlarımızın bir kıyağı olarak görebiliriz. 😊

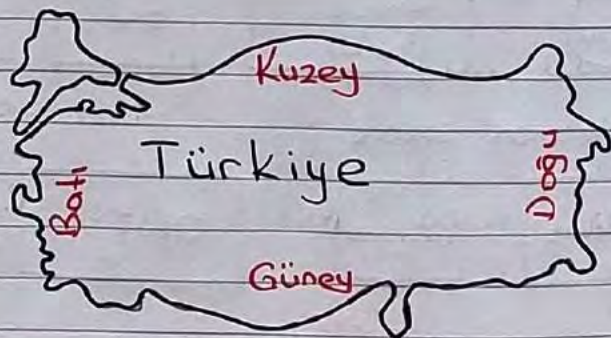

Pikniğe gittiğinizde karınca yuvalarına dikkat etmeyi unutmayın. Tabi bu yuvalara göre yönünüzü bulmayı da. 😊

Farklı Yöntemlere Göz Atalım:

- *- Ülkemizde mezarlıkların baş kısmı batıyı, ayak kısmı doğuyu gösterir.
- *- Minarelerin şeref kapıları da kibleyi yani güneyi gösterir. Namaz kılarken de yüzümüz kibleye yani güneye dönüktür.
- *- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte yön bulmak ya da gideceğimiz yeri bulmak kolaylaşmıştır. Akıllı telefon ya da arabalarımızda bulunan navigasyon uygulamalarında GPS (Küresel yer belirleme sistemi) teknolojisi ile yönleri ve gideceğimiz yerleri bulabiliriz.

☞ Güzel yurdumuzun kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Akdeniz, batısında Ege Denizi, doğusunda Van Gölü bulunur.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Yer Tarifi Yapalım

Hiç uçağa bindin mi? Ya da yüksek bir binaya veya dağa çıktın mı? Yukarıdan bakınca herşey ne kadar da küçük görünüyor öyle değil mi? Kuslar yaşadığımız çevreyi hep yukarıdan görüyorlar.

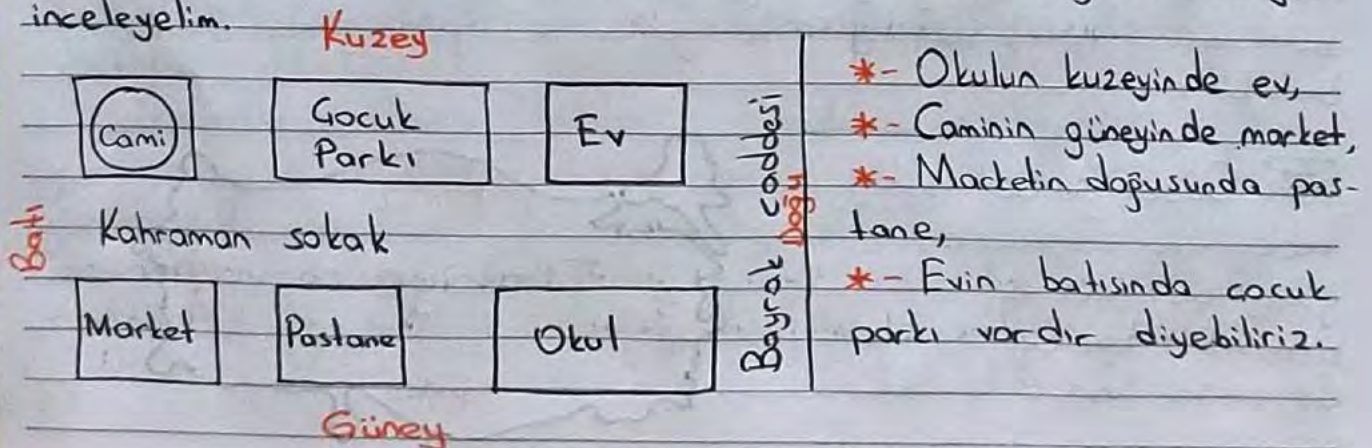
Kroki: Bir yerin kus bakışı olarak, kabataslak yani öksüz bir şekilde çizimine kroki denir.

⇒ Krokiden günlük hayatta yer tarifi edebilmek için yararlanırız. Örneğin evinizin yerini tarif ederken pastanenin karşısı, hastanenin yanı, bankanın arkası gibi açıklamalar yapabilir; hatta daha kolay bulunması için bir kağıda basitçe çizebilirsiniz.

Evimizin yerini gösteren bir sokağın krokisini çizebileceğimiz gibi; sınıfımızın yerini gösteren okul krokisi, hatta odamızın içini gösteren başka bir kroki de çizebiliriz.

Uyarı: Krokileri haritalarla karıştırmayalım. Haritalar ölçek kullanılarak belirli oranlarda çizilir. Krokilerde ölçek olmaz. Çizimler basit bir şekilde yapılır.

Not: Yaptığımız yer tarifinin daha iyi anlaşılması için krokiye yönleri gösteren bir işaretle eklenebilir. Aşağıdaki örneği inceleyelim.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Çevremizde Neler Var?

Çevre: İnsanların, hayvanların ve diğer bütün canlıların yaşamlarını sürdürdükleri, birbirleriyle etkileşim içinde oldukları ortamdır.

Doğal Unsurlar

İnsan eli değmeden, doğada kendiliğinden oluşan ortamlar doğal unsurlardır.

Dağlar, ovalar, platolar, göller, dereler, bulutlar, denizler, bitkiler birer doğal unsurdur.

Beseri Unsurlar

İnsanlar tarafından oluşturulmuş, doğal olmayan yapay unsurlardır.

Binalar, okullar, yollar, köprüler, fabrikalar, tüneller, elektrik direkleri beseri unsurlardır.

☞ Doğal unsurlar pek çok şiire, türküye, filmlere konu olurlar. Örneğin Ilgaz Dağı'na yazılan şiir ve türkü bulunmaktadır.

⇒ Ilgaz Anadolu'nun sen yüce bir doğusun. ☺ (Dinlemeyi unutma).

☞ Doğal ve beseri unsurlar bazen birbirine benzerlik gösterebilirler. Örnekleri inceleyelim.

Örnek: Doğada kendiliğinden var olan göller doğal unsurlardır. Fakat insanların akarsu yataklarına su ve elektrik sağlamak için kurdukları barajlar, baraj göllerini oluşturur. Bunlar beseri unsurlardır.

Örnek: Ülkemizde Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgelerinde çok sayıda kendiliğinden oluşmuş ormanlar vardır. Bunlar doğal unsurlardır. Fakat birde insanlar tarafından doğayı, yeşillendirme amaçlı kurulan ormanlar vardır.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Hava Durumu

- ⇒ Ülkemiz yarından itibaren balkanlardan gelen soğuk ve yağışlı havanın etkisi altına girecek.
- ⇒ Meteorolojiden alınan bilgilere göre bu hafta sıcaklık mevsim normallerinin üstünde olacak.

Yukarıdakilere benzer haberleri televizyondan muhakkak izlemisindir. Tanıdık geldiğine eminim. 😊

Hava Olayı: Belirli bir bölgede havada (atmosferde) meydana gelen sıcaklık, yağış, rüzgar, sis gibi olaylara denir.

☞ Yağmur yağması, fırtına kopması, güneşli hava bazı hava olaylarından.

Hava Durumu: Hava olaylarının meteoroloji tarafından bazı araç-gereçlerle ölçülmesine hava durumu denir.

İklim: Bir bölgede meydana gelen hava olaylarının uzun yıllar içinde gösterdiği değişikliklerin ortalamasına iklim denir.

*- Günlük hava olayları insan yaşamı üzerinde etkilidir. Örneğin kar yağışı ve buzlanma beklenen günlerde okullar tedbir amacıyla tatil edilebilir. Yada don bektentisi varsa çiftçilerin tedbir alması gerekebilir. Deniz, hava ve kara taşıtları da hava olaylarından çok etkilenir. Karlı, buzlu, fırtınalı günlerde ulaşım aksamlar meydana gelir.

☞ Ülkemizde hava olaylarının tahmini "**Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü**" tarafından yapılır.

*- Hava durumu bazı sembollerle ifade edilebilir.

					
güneşli	bulutlu	parçalı bulutlu	yağmurlu	karlı	rüzgarlı

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Yaşadığımız Yer

Yaşadığımız ilaeyi, ili ve bölgeyi haritalar üzerinde gösterebiliriz. Bu haritalara **siyasi** ya da **idari** haritalar denir. Ülkemize ait bir idari haritada genel olarak illeri görebilirken, ilimize ait idari haritada ilçe, kasaba ve köyleri de görebiliriz.

İdari (siyasi) haritaların dışında yeryüzü şekillerini, dağları, akarsuları, ovaları, gölleri, barajları görebileceğimiz **fiziki** haritalar vardır. Bu haritalarda farklı renklendirmeler dikkatinizi çekmiştir. **Bu renkler yeryüzünün yükseklik ve alçaklıklarını ifade eder.**

*- Fiziki haritalarda yükseltiler koyu yeşilden kahverengiye doğru, derinlikler ise açık maviden koyu maviye doğru değişen renklerle gösterilir. Örneği inceleyelim:

Tabloya baktığımızda farklı renk tonlarının altında metre cinsinden yüksekliklerin verildiğini görüyoruz. Açık mavi genellikle deniz

ve gölleri gösterir. Çünkü buralar derin yerlerdir. Koyu yeşilden kahverengiye doğru gidildikçe de yüksekliğin arttığını görürüz.

Ülkemizin fiziki haritasına baktığımızda denize yakın yerlerin yeşil ve sarı tonlarında olduğunu görürüz.

İç kısımlara yaklaştıkça sarı ve açık kahverengi tonlarını görürüz. Çünkü yükseklik artmaya başlıyor.

Doğu kısımlara doğru da koyu kahverengi tonları görürüz. Çünkü buralarda dağlar yüksektir. Örneğin Ağrı Dağı...

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Doğal Afetlere Hazır Olalım

Yeryüzünde veya gökyüzünde meydana gelen, insanlar ve canlılar üzerinde zararlı etkilere yol açan doğa olaylarına doğal afetler denir.

*- Deprem, sel, çığ, heyelan başlıca doğal afetler.

Not: Doğal afetler insanlar tarafından engellenemez fakat insanlar doğal afetlerin etkilerini en aza indirebilecek çalışmalar yapabilirler.

Çığ: Dik ve yüksek yeryüzü şekillerinde bulunan büyük kar kütlelerinin aşağıya kayması sonucu oluşur. Çığ tehlikesi olan yerlere yerleşim yapılmamalı ve buralara ağaçlandırma yapılmalıdır.

Heyelan (Toprak Kayması): Fazla eğimli yeryüzü şekillerinde bulunan taş, toprak ve kayaların aşırı yağış nedeniyle kayması sonucu oluşur. Etkilerini azaltmak için ağaçlandırma yapılmalı ve destek duvarları örülmelidir. Böyle yerlerde yerleşim yapılmamalıdır.

Sel: Aşırı yağmur yağması ya da karların hızla erimesiyle oluşur. Seli önlemek için su kanalları, kanalizasyon sistemleri, barajlar ve göletler yapılmalıdır. Ağaçlandırma yapılması ve doğal bitki örtüsünün korunması sele karşı bir önlemdir. Ayrıca eski dere yataklarına ve akarsu kenarlarına yerleşim yapılmamalıdır.

Deprem: Yer kabuğunda meydana gelen kırılma ve cökmeler sonucu oluşan yer sarsıntılarıdır. Depremi ne zaman nerede olacağı önceden bilinemez ve engellenemez. Ancak deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında alınacak tedbirlerle etkisini azaltabiliriz.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

☞ Ülkemiz bir deprem bölgesidir. Bu yüzden depremle yaşamayı öğrenmeliyiz. Depreme hazırlıklı olmalı ve neler yapılması gerektiğini bilmeliyiz.

Deprem Öncesinde Yapılması Gerekenler:

- *- Binalar depreme dayanıklı yapılmalıdır.
- *- Deprem sırasında düşebilecek yada devrilebilecek eşyalar duvara sabitlenmelidir.
- *- Depremden sonra gidebileceğimiz güvenli yerler belirlenmelidir.
- *- Depremde göçük altında kalma ihtimaline karşı bize yaşam olanağı sağlayacak deprem çantası hazırlanmalıdır.

⇒ Deprem çantasında; su, bisküvi, el feneri, yedek pil, düdük, sargı bezi, battaniye, bandaj, çakı, makas ve pilli radyo gibi malzemeler bulunmalıdır.

Deprem Sırasında Yapılması Gerekenler:

- *- Öncelikle sakin olunmalı ve panik yapılmamalıdır.
- *- Ayakta durmamalı ve sağa sola koşulmamalıdır.
- *- Pencere ve balkondan uzak durulmalı, merdiven ve asansör kullanılmamalıdır.
- *- Çamaşır makinesi, buzdolabı, koltuk, sıra gibi eşyaların yanında gök-kopon-tutun tekniği uygulanmalıdır.
- *- Açık alanlarda ağaç, elektrik direği ve binalardan uzak durulmalıdır.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Deprem Sonrasında Yapılması Gerekenler:

- *- Sakin olmak ve telaşlanmamak gerekir.
- *- Evdeyse deprem çantasını almalıyız.
- *- Elektrik sigortası, gaz ve su vanaları kapatılmalıdır.
- *- Yeni bir deprem olma ihtimaline karşı evi hızla fakat panik yapmadan terkedin.
- *- Binalardan uzakta kalın ve daha önce belirlediğiniz toplanma noktasına gidin.
- *- Telefonları fazla meşgul etmeyin çünkü ihtiyaç halinde görevlilere ulaşmak zorlaşabilir.

Unutma! Deprem Öldürmez Bina Öldürür.

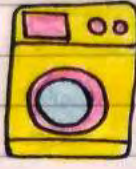

Ülkemizde yakın zamanda büyük siddette depremler meydana geldi ve çok sayıda insan yaralandı ve çok sayıda insan hayatını kaybetti. Aşağıdaki tabloya göz atalım.

17 Ağustos 1999	Gölcük (Kocaeli)	7,4 siddeti	18 bin can kaybı
12 Kasım 1999	Düzce	7,2 siddeti	894 can kaybı
1 Mayıs 2003	Bingöl	6,4 siddeti	176 can kaybı
23 Ekim 2011	Van	7,2 siddeti	601 can kaybı
24 Ocak 2020	Elazığ	6,8 siddeti	41 can kaybı
30 Ekim 2020	İzmir (Seferihisar)	6,6 siddeti	116 can kaybı

4. ÜNİTE : İYİ Kİ VAR

1- Teknolojik Ürünler

Teknolojik ürünler yaşamımızın bir parçasıdır ve hayatımızı kolaylaştırır. Aşağıda teknolojik ürünlerin kullanıldığı farklı alanlara örnekler verilmiştir.

<p>Sağlık</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Röntgen *- Stetoskop *- Mikroskop 		<p>Eğitim</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Akıllı tahta *- Yazıcı *- Bilgisayar-tablet
<p>Haberleşme</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Telefon *- Televizyon *- Radyo 		<p>Ulaşım</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Metro *- Uçak *- Otomobil
<p>Ev aletleri</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Buz dolabı *- Fırın *- Ütü 		<p>Eğlence</p> <ul style="list-style-type: none"> *- Oyun konsolu *- Lunapark *- Cep telefonu

📌 Farklı alanlarda kullandığımız teknolojik ürünlere sen de örnekler vermeyi unutma!

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

2- Geçmişten Bugüne Teknoloji

Teknoloji geçmişten günümüze kadar sürekli bir gelişme içinde olmuştur. İnsanlar teknolojiyi yaşamalarını kolaylaştırmak için kullanırlar.

☞ Daha önce olmayan bir şeyin insan cabasıyla keşfedilmesine **icat** denir.

☞ Daha önceden var olan bir şeyin insanlar tarafından geliştirilip yeniden keşfedilmesine **buluş** denir.

☞ İcat yapan kişilere **mucit** denir.

Tekerleğin icadı: Tekerlek insanlık tarihinin en önemli icatlarından birisi olarak kabul edilir. Kim tarafından, ne zaman ve nerede icat edildiği bilinmese de, **Milattan önce (MÖ) 3500 yıllarında Sümerler tarafından bir arabada kullanılmıştır.**

☞ Tekerlek sırasıyla taş, tahta ve günümüzdeki halile lastikten üretilmiştir. Tekerlek ulaşım ve yük taşıma araçlarında kullanılır. Tekerlek ayrıca değirmen taşı olarak un üretme aracı olarakta kullanılmıştır.

Not: Teknolojik ürünler yıllar içinde ilk icat edildikleri haline göre geliştirilmiştir.

Örnek: Elektrik olmadığı dönemlerde ütülerin içine kızgın kömür parçaları konularak ütüleme yapılırdı. Ayrıca saç kurutma makineleri elimizde taşıyamayacağımız kadar ağırdı. Elektrikli süpürgeler çok ağır ve gürültülüydü.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Unutma: Teknolojinin gelişmesinin insanlığa olumlu sonuçları olduğu gibi olumsuz durumlarda ortaya çıkmıştır. Örneğin ulaşımın kolaylık sağlayan otomobillerin yaygınlaşmasıyla trafik sorunları artmaya başlamış, buna bağlı olarak yaralanmalar ve can kayıplarında artışlar olmuştur. Ayrıca fabrikaların yaygınlaşması çevre kirliliklerini beraberinde getirmiştir.

3-Zaman İçinde Teknoloji

Ampulü kimin icat ettiğini biliyor musun? Binlerce kez başarısızlığa uğrasa da sonunda ampulü icat eden bilim adamı **Thomas Edison**'dir. Ampul icat edildiği şekliyle kalmadı. Sırasıyla **florasan**, **halojen lambalar** ve son olarak günümüzde **led lambalar** kullanılmaktadır. Üstelik led lambalar TV, telefon, tablet gibi teknolojik ürünlerde de kullanılmaktadır.

***- Aşağıda bazı teknolojik icatlar ve mucitleri verilmiştir.**

Telefon → Alexander Graham Bell

Radjo ve telsiz → Guglielmo Marconi

Telgraf ve Mors alfabesi → Samuel Morse

Cep Telefonu → Martin Cooper

Zeplin → Ferdinand von Zeppelin

Uçak → Wright kardeşler

Televizyon → John Logie Baird

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Unutma: Daha kullandığımız birçok teknolojik ürünün bir mucidi var. Bunları internetten arayarak kolayca bulabilirsin. Sana bir öneri: Gelmiş geçmiş en önemli bilim insanlarından biri olan **Nicola Tesla**'yı araştırmayı unutma!

4- İcat Gıkaralım:

İnsanlar hayatlarını kolaylaştırmak ve ihtiyaçlarını gidermek için icatlar yapmışlardır. İcatlar insanların ihtiyaçlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Her icadın muhakkak bir hikayesi vardır. Örneklendirelim:

***- Cırt cırt:** George Mestral tarafından icat edilmiştir. Kirlarda dolarken üzerine yapışan pıtrak dikenlerinden esinlenmiştir. Bunu pantolon ve ayakkabılarda kullanarak düğme ve ayakkabı bağcığına göre daha pratik bir birleştirme yöntemi olarak kullanmıştır.

***- Mürekkep:** Milattan önce (MÖ) 2500'li yıllarda Çinliler tarafından yazı, çizim ve süsleme yapmak amacıyla keşfedilip kullanıldı.

***- Braille alfabesi:** Louis Braille tarafından görme engeller için geliştirilmiştir. Asansörlerde numaraların bulunduğu tuşlarda nokta halinde gördüğün kabartmalar bu alfabenin günlük hayatta kullanıldığını göstermektedir.

***- Para:** Tarihde ilk madeni parayı MÖ 7. yüzyılda eski bir Anadolu medeniyeti olan Lidyalılar kullandı.

***- Gözlük:** İlk gözlük 1280 yılında Armati tarafından icat edilmiştir.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

2015 yılında kanser hastalığına karşı yaptığı çalışmalar sonucu Aziz Sancar'a Nobel Kimya Ödülü verilmiştir. Aziz Sancar çok önemli bir Türk bilim adamıdır. Belki de günün birinde kanseri tamamen bitirecek icatlar onun çalışmalarının bir sonucu olacaktır.

Koronavirüse karşı icat ettikleri Biontech (Pfizer) ailesi ile tanınan Prof. Dr. Uğur Şahin ve Özlem Türeci gibi de çok önemli bilim insanlarıdır. Türk kökenli bu bilim insanları bütün dünyanın virüse karşı savaşında önemli bir rol üstlendiler.

⇒ Peki senin insanlık için planların nedir? Günün birinde bilim adamı olursan bizi ne gibi icatlar bekleyecek? Gerçekten istersen bunu başarabileceğini biliyoruz. Haydi şaşırt bizi! 😊

5- Zarar Vermeden Kullanalım

Teknolojik ürünlerin faydaları kadar zararları da vardır. Hayatımızı kolaylaştıran bu teknolojik ürünleri yaşamızdan kolay kolay çıkaramayız. Bu yüzden zararların en aza indirecek tedbirler almalıyız. Örneklendirelim:

*- Cep telefonu, bilgisayar gibi ürünleri fazla kullanmak gözlerimize zarar verirken yaydıkları radyasyon da beyin hücrelerini olumsuz etkiler. Bilgisayar, telefon, tablet ve televizyonun başında fazla vakit kaybetmeyelim!

*- Teknolojik ürünleri ilk kez kullanırken kullanım kılavuzuna bakalım. Bu ürünler genellikle elektrikle çalıştıkları için kullanırken dikkatli olalım. Isılarını acımayalım, sudan uzak tutalım ve tamirlerini yetkili servislere yaptıralım.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

*- Bilgisayar ve TV ekranına çok yakından ve uzun süreli bakmayalım. Bunları kullanırken sandalyede dik bir şekilde oturalım. Bel, boyun ve eklem rahatsızlıkları için önlem alalım.

*- Evde aydınlanma amacıyla kullandığımız lambaların da doğru ve yanlış kullanım durumları vardır. Öncelikle kullandığımız ısıtık güneş ışığına yakın olmalı. Parlaklığı çok ya da az olmamalı. Işıklar direkt yüzümüze gelmemeli. Tavadan veya duvardan yansıyarak bize gelen ışık en doğru olanıdır. Masa lambası kullanıyorsa ışığın yukarıdan ve sol cepheden masaya ulaşması en doğrusudur.

*- Teknolojinin yanlış kullanıldığı durumlardan biri de acil yardım servisleridir. Bunlardan en önemlisi "112" acil çağrı merkezidir. Maalesef bazı sorumsuz kişiler bu numarayı gereksiz yere meşgul ederek diğer insanların hayatlarını riske atıyorlar. Bunun bir suç olduğunu ve cezası olacağını unutmayalım.

5. Ünite : Üretimden Tüketime

(A-İsteklerimiz, İhtiyaçlarımız)

***-İhtiyaç:** Yaşamımızı devam ettirebilmek için gereksinim duyduğumuz madde ya da durumlara ihtiyaç denir. İhtiyaçlarımızı farklı gruplara ayırabiliriz.

→ **Temel İhtiyaçlar:** Nefes alma, beslenme, barınma ve giyinme temel ihtiyaçlarımızdandır.

→ **Sosyal ve Kültürel İhtiyaçlar:** Eğitim almak, oynamak, kitap okumak, seyahate çıkmak gibi yaşamsal bir zorunluluğu bulunmayan, ancak temel ihtiyaçları destekleyen ihtiyaçlardır.

***-İstek:** İhtiyaçlar kadar yaşamsal önemi olmayan fakat giderildiğinde bizi mutlu eden madde ya da durumlara istek denir.

Not: İhtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra isteklerimizi yerine getirebiliriz. Bunu yaparken bütçemizi kullanacağımızı unutmamalıyız. İsteklerimiz israfa dönüşmemelidir.

☞ İhtiyaç ve isteklerimizin sınırı yoktur. Bu yüzden en gerekli olanlardan başlayarak gidermeliyiz. Bize fayda sağlayan ve uygun maliyetli olanları tercih etmeliyiz. Böylece **fayda-maliyet** dengesini sağlamış oluruz.

B- Ailemde ve Çevremde Ekonomik Faaliyetler

***- Ekonomik Faaliyet :** İnsanların üretim ve tüketim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik sürdürülen işlerin her birine ekonomik faaliyet denir.

→ Üretim: İnsanların ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin meydana getirilmesidir. Pazardan, marketten, mağazalardan aldığımız ürünler, istek ve ihtiyaçlarımızı karşılamak için üretilmiştir. Çiftçinin yetistirdiği buğday, fırında yapılan ekmek, fabrikada imal edilen buzdolabı üretim örneklerindendir.

☞ Ülkemizde önemli üretimler yapılmaktadır, bunlar;

- **Madenler:** Tuz, bor, taş kömürü, demir, linyit...

- **Tarım:** Fındık, kiraz, incir, kavun-karpuz, ceviz, zeytin...

- **Sanayi:** Otomotiv, tekstil, beyaz esya, mobilya...

- **Teknoloji:** Savunma sanayi (İnsansız hava araçları)

Not: Ülkemiz tarihi ve doğal güzellikleriyle turizm alanında önemli bir ekonomik faaliyet merkezidir. Bacasız sanayi olarak bilinen turizm hizmet üretimidir.

→ Tüketim: İnsanların ihtiyaç duyduğu ürünleri satın alarak kullanmasına tüketim denir. Gıda ürünleri, giyim, mobilya, beyaz esya, petrol ürünleri, doğal gaz ve elektrik başlıca tüketim ürünleridir.

→ Dağıtım: Üretilen ürünlerin, insanların ulaşabilecekleri tüketim noktalarına ulaştırılmasına dağıtım denir. Fabrikalarda üretilen ürünlerin mağazalara gönderilmesidir.

C-Bilinali Tüketici Olalım

Tüketici: Mal ve hizmetleri belirli bir bedel karşılığında satın alarak kullanan kimseye tüketici denir. Bizler yaptığımız alışverişlerde dikkatli ve bilinali olursak bilinali tüketici olmuş oluruz.

Bilinali tüketici;

- *- İhtiyaçları doğrultusunda alışveriş yapar.
- *- Önce temel ihtiyaçlarına, sonra isteklerine yer verir.
- *- Alışverişten sonra fiş yada fatura alır.
- *- Aldığı ürünlerin tazelğine, kalitesine ve hijyenine dikkat eder.
- *- Aldığı ürünlerin besin içeriklerine dikkat eder. İçerisinde katkı maddesi ve koruyucu olan besinleri tercih etmez.
- *- Aldığı ürünlerin ekonomik ve kaliteli olmasına özen gösterir.
- *- Aldığı gıda ürünlerinin üretim ve son tüketim tarihlerine dikkat eder. Eşyaların ise garanti belgesi olmasına dikkat eder.
- *- Ezilmiş, hasar görmüş, sismiş paketli gıdaları almaz.
- *- Alışverişten önce alışveriş listesi hazırlar.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

☞ Ambalajlı ürünler alırken "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı"nın izin verdiği ve onayladığı ürünleri almalıyız.

☞ Aldığımız ürünlerde kalite etiketi olup olmadığını kontrol etmeliyiz. Bunlara göz atalım.

TSE : Türk Standartları Enstitüsü demektir. Ürünün kaliteli olduğunu gösterir.

CE : Avrupa uyum etiketidir. Ürünün kalitesini değil uygunluğunu belirtir. Ürünün güvenli olduğunu gösterir.

ISO : Uluslararası Standart Organizasyonu demektir. Ürünün belirlenen ihtiyaçları karşıladığını gösterir.

⇒ Aldığımız ürünlerin bazılarının üzerinde geri dönüşüm logosu görürüz. Bu, ürün ambalajının geri dönüştürülebilir maddeden üretildiğini gösterir.

Unutma: Alışverişlerimizde yerli ürünler tercih ederek ülkemizin ekonomisine katkı sağlayabiliriz. Bir ürün yerli ise ambalajında **TM, Türk Mali, Made in Turkey** ibareleri yer alır. Ayrıca yerli ürünlerin barkod numarası **868** ve **869** ile başlar.

(D- Belgemizi Alalım)

Alışverişlerden sonra fiş ya da fatura almak aynı zamanda vatandaşlık görevidir. Çünkü alışverişte harcadığımız paranın bir kısmı devlete vergi olarak gider. Ayrıca ürünlerin garanti belgelerinin olmasına dikkat etmeliyiz. Bu tür ürünleri aldıktan sonra sorun yaşarsak **Tüketici Sorunları Hakem Heyetine** başvuru yaparak hakkımızı ararız.

E-Ayağımızı Yorganımıza Göre Uzatalım

Gelir: İnsanların bir iş ya da faaliyet sonunda, belirli bir süre içinde kazandıkları paradır. Farklı meslekler ya da iş olanaklarına göre gelirler değişir.

Gider: Bir ürün ya da hizmet karşılığında harcanan paraya gider denir.

Bütçe: Gelir ve gider dağılımının gösterilip, paranın nasıl kullanılacağını gösterildiği plana bütçe denir.

Her ailenin farklı geliri vardır. Aile bütçesi hazırlanırken gelir ve gider dengesi korunmalıdır.

Unutma: Gider, gelirden fazla olduğunda borçlanma başlar. Bu yüzden harcamalarımızda öncelikle ihtiyaçlarımıza yönelmeli, isteklerimizi de gerektiği ölçüde yerine getirmeliyiz. Harcamalarda asırıya kaçmamalı ve mümkünse gelirlerimiz üzerinden birikim yaparak tasarruf sağlamalıyız.

F-Tüketime Evet, İsrafa Hayır

İsraf: Kaynakların, ürünlerin, emeğin ve zamanın boş yere harcanmasına israf denir. İsraf kendi bütçemize zarar verirken ayrıca ülke ekonomisine ve gelecek nesillere de olumsuz etki yapar. Başlıca israflar şunlardır:

- *- Yiyeceğimizden fazla gıda almak ve tüketememek.
- *- Gereksiz su tüketimi yapmak.
- *- Gereksiz elbise, ayakkabı ve esya almak.
- *- Elektrik, doğal gaz gibi enerji kaynaklarını boş yere harcamak.
- *- En önemlisi de zamanı etkili bir şekilde kullanamamak.

6. ÜNİTE 8 İNSANLAR VE YÖNETİM

A-Ben Gocuğum, Haklarımla Varım

Bir kişinin doğumundan 18 yaşına kadar geçen dönemine **çocukluk dönemi** denir. Her çocuğun doğuştan itibaren kazandığı bazı haklar vardır. Bu haklar **20 Kasım 1989** tarihinde çıkarılan "**Çocuk Hakları Sözleşmesi**" ile güvence altına alınmıştır.

📖 **Çocuk Hakları Sözleşmesi**: 20 Kasım 1989 tarihinde Türkiye dahil 142 ülke tarafından, Birleşmiş Milletler Kurulu'nda kabul edilerek 1990 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşme ile çocukların yaşamlarını daha iyi koşullarda sürdürmesi amaçlanmıştır.

Unutma: Her yıl 20 Kasım tarihi "**Dünya Çocuk Hakları Günü**" olarak kutlanır.

📖 Çocuk haklarının korunması öncelikle ailenin sorumluluğundadır. Ailenin bu sorumluluğu olmadığı durumlarda devlet bu sorumluluğu üstlenerek gerekeni yapar.

⇒ Ülkemizde 2005 yılında "**Çocuk Koruma Kanunu**" çıkarılmıştır.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

*- Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre:

- 1- Bütün çocuklar hiçbir ayırım yapılmaksızın eşit haklara sahiptir.
- 2- Bütün çocuklar yaşama ve hayatta kalma hakkına sahiptir.
- 3- Bütün çocuklar beslenme ve barınma hakkına sahiptir.
- 4- Bütün çocukların sağlık hizmetlerine erişim hakkı vardır.
- 5- Bütün çocuklar bir isim ve vatandaşlık alma hakkına sahiptir.
- 6- Bütün çocukların eğitime erişim hakkı vardır.
- 7- Bütün çocukların oyun oynama, eğlenme ve boş zamanlarını değerlendirme hakkı vardır.
- 8- Bütün çocukların dinlenme hakkı vardır.
- 9- Bütün çocuklar duygu ve düşüncelerini özgürce ifade etme hakkına sahiptir.
- 10- Bütün çocuklar şiddet, ihmal ve istismardan korunma hakkına sahiptir.
- 11- Bütün çocukların bakım ve ihtiyaçlarının karşılanması hakkı vardır.
- 12- Bütün çocukların bir işte çalıştırılmama hakkı vardır. Hiçbir çocuk zorla bir işte çalıştırılmaz.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

B-Sorumluluk Üstleniyorum

Sorumluluk: Bir kişinin üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendi davranışlarının sonuçlarını üstlenmesine sorumluluk denir.

*- Her insanın;

- Kendisine
 - Ailesine
 - Topluma
- } karşı sorumlulukları vardır.

⇒ Sorumluluklarımız kendimize olan öz güveni artırır. Böylece kendi kendimize karar verme gücümüz gelişir ve başkalarına daha az gereksinim duyarak yaşarız.

Kendimize karşı sorumluluklarımız	<ul style="list-style-type: none">- Hastalıklara karşı korunma- Düzenli ve dengeli beslenme- Spor yapma ve kişisel temizlik- Haklarımızı bilmek
Ailemize karşı sorumluluklarımız	<ul style="list-style-type: none">- Oyuncaklarımızı ve odamızı toplamak- Ev işlerinde ailemize yardımcı olmak- Yemek, uyku ve etkinlik saatlerinde ailemize uyum sağlamak
Topluma karşı sorumluluklarımız	<ul style="list-style-type: none">- Kanunlara uymak- Toplumdaki insanlarla huzurla yaşamak- Vatandaşlık haklarımızı yerine getirmek

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

⇒ Söz ve davranışlarımızın da sorumluluğu vardır. Bunlar;

- *- Düşünerek ve doğru konuşmalı, dürüst olmalıyız.
- *- Tutamayacağımız sözler vermemeliyiz.
- *- Yapacağımız davranışların sonuçlarını düşünmeliyiz.

⇒ Doğaya ve çevreye karşı da sorumluluklarımız vardır. Bunlar;

- *- Çevreyi kirletmemek, çöpleri çöp kovasına atmak.
- *- Ağaçlara ve doğal çevreye zarar vermemek.
- *- Hayvanları korumak.

Not: Ödevlerimizi yapmak, okul kurallarına uymak, trafik kurallarına dikkat etmek, spor ve kültürel etkinliklerde kurallara uymak, insanları rahatsız etmemek, saygılı davranmak bazı sorumluluklarımızdandır.

C- Eğitsel ve Sosyal Etkinliklere Katılıyorum

Okullarda ders dışı zamanlarda farklı etkinlikler yapabileceğimiz sosyal kulüpler bulunur. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre katılabilecekleri bu kulüplere eğitsel ve sosyal kulüpler denir.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

*- Eğitsel Kulüp Çalışmalarıyla;

- Boş zamanlarımızı daha faydalı değerlendirebiliriz.
- Planlı çalışma alışkanlığı kazanabiliriz.
- Yardımlaşma duygusu edinebiliriz.
- Yeteneklerimizin farkına varabiliriz.
- Sosyal ilişkilerimizi güçlendirebiliriz.
- Farklı görüş ve düşüncelere saygılı olmayı öğrenebiliriz.

*- Aşağıda bazı kulüpler ve amaçları verilmiştir;

Kütüphanecilik Kulübü

Kitap sevgisi aşılamak ve okuma alışkanlığı kazandırmayı amaçlar.

Spor Kulübü

Sportif etkinliklerde bulunma amacıyla kurulur.

Kızılay Kulübü

Kan bağıışı, sağlıklı yaşam ve dayanışmayı kazandırır.

Resim ve Müzik Kulüpleri

Öğrencilerde görsel ve işitsel beceriler kazandırmayı amaçlar.

Yeşilay Kulübü

Zararlı alışkanlıklar ve bağımlılıkları önlemeyi amaçlar.

Satranç Kulübü

Satranç oyununu sevdirmek ve bu alanda geliştirmeyi amaçlar.

Hayvanları Koruma Kulübü

Hayvan sevgisi kazandırmayı ve haklarını öğretmeyi amaçlar.

Tiyatro Kulübü

Tiyatro sanatına teşvik ve yaratıcılık sağlamayı amaçlar.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Not: Kulüplerin dışında sosyal ilişkileri, yardımlaşma duygusunu, sevgi ve saygıyı geliştirmek için de farklı etkinlikler düzenlenebilir. Bunlar;

→ Farklı amaçlarla kermes düzenlemek.

→ Yardım kampanyaları düzenlemek.

→ Gezi ve gözlemlerde bulunmak.

→ Belirli gün ve haftaları kutlamak.

D- Özgürlük ve Bağımsızlık

Bağımsızlık: Başkalarına bağlı kalmadan kendi kararlarımızı verebilme özgürlüğüne bağımsızlık denir.

⇒ Ülkemiz özgür ve bağımsız bir ülkedir. Bugün yaşamımızla ilgili kararları alırken, okula giderken, meslek sahibi olurken, harcamalarımızı yaparken, seçimlerde oy kullanırken ve isteklerimizi belirlerken kimsenin etkisi altında kalmıyorsa bunu bağımsız bir ülke olmamıza borçluyuz.

📖 Ülkemiz bağımsızlığını ve özgürlüğünü, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde "Milli Mücadele" döneminde kazanmıştır.

Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir.

Mustafa Kemal ATATÜRK

*- Mustafa Kemal'e göre bağımsızlık, özgürlüğe uzanan en önemli adımdır.

Sosyal Bilgiler

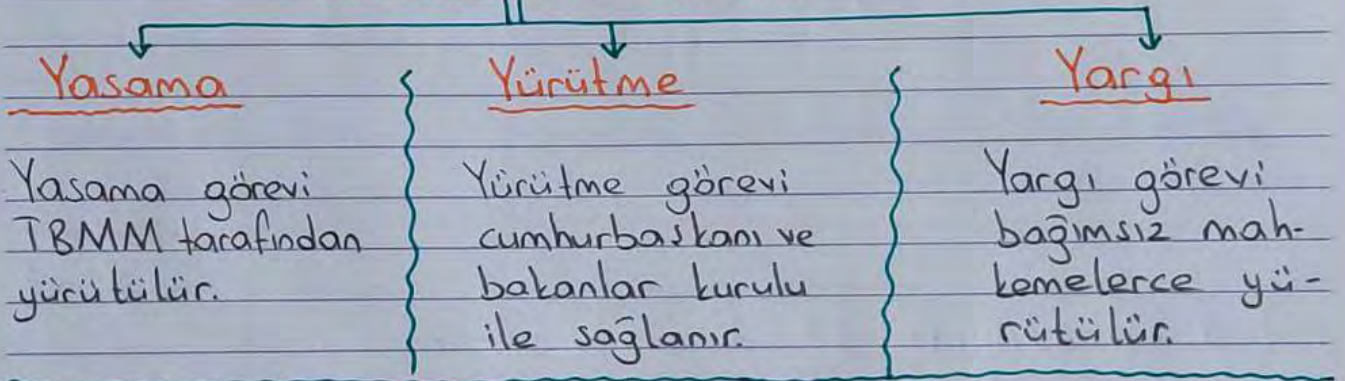
4. Sınıf

Ülkemizin bağımsızlık yolundaki ilk adımı 23 Nisan 1920'de Ankara'da açılan "Büyük Millet Meclisi" dir.

Meclisin açılışı, ulusal egemenliğe dayanan yeni bir Türk devletinin kurulmasını sağladı. Bu özgür ve bağımsız bir devlet olarak kendi kararlarını verecek Türkiye Cumhuriyeti olacaktı.

29 Ekim 1923 yılında cumhuriyet ilan edilerek parlamenter sisteme geçildi.

Parlamenter Sistem

Not: Parlamenter sistemlerde yasama, yürütme ve yargı arasında karşılıklı bir etkileşim vardır.

Not: Ülkemizde 2017 yılında yapılan anayasa değişikliği ile parlamenter sistemden, cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiştir.

Unutma: Türk halkı her zaman bağımsızlığına ve özgürlüğüne düşkün bir millettir. Bağımsızlık yolunda son mücadelemiz 15 Temmuz 2016 günü verilmiştir. FETÖ (Fethullahçı Terör Örgütü) tarafından devletimizi ele geçirme girişimi Türk halkının kararlı duruşuyla püskürtülmüştür. Sonuç olarak bu günü, "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü" olarak anıyoruz.

7. ÜNİTE : UZAKTAKİ ARKADAŞLARIM

A- Ülkeleri Tanıyalım

Dünya üzerinde 7 kıta vardır. Bu kıtalarda, Birleşmiş Milletler kayıtlarına göre 208 ülke vardır. Ortak ve benzer yönleri olsa da bu ülkelerin dili, dini, bayrağı, sosyal ve kültürel özellikleri birbirinden farklıdır.

*- Aşağıda bazı ülkeler ve özellikleri verilmiştir:

Ülke	Bulunduğu Kıta	Başkent	Dil	Bazı Özellikleri
Fransa	Avrupa	Paris	Fransızca	Eyfel Kulesi Louvre Müzesi
Japonya	Asya	Tokyo	Japonca	Origami, Judo Sushi (Susi)
Amerika Birleşik Devletleri	Kuzey Amerika	Washington	İngilizce	Özgürlük Heykeli Hollywood Tabelası
Brezilya	Güney Amerika	Brasilia	Portekizce	Futbol Rio Karnavalı
Avustralya	Avustralya (Okyanusya)	Kanberra	İngilizce	Kanguru, Koala Aborjinler
Kenya	Afrika	Nairobi	İngilizce Swahili	Safari Kabileler

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

☞ Bir önceki sayfada altı farklı kıtada bulunan altı farklı ülkeyi gördük. Bu ülkelerin isimleri, başkentleri, belirleyici özellikleri birbirinden farklıdır. Ancak bazı ülkelerin aynı dilleri konuştuğunu görüyoruz. Demek ki ülkelerin farklı olduğu kadar benzer özellikleri de vardır.

Not: Üzerinde ülke bulunmayan tek kıta **Antartika'**dır. Çünkü bu kıta yaşanılmayacak kadar soğuk ve dondurucudur.

⇒ Çok sayıda ülke olduğu için hepsine ait özellikleri bilemeyiz. Hatta bazı ülkelerin adını bile ilk defa duyduğumuz zamanlar olur. Bu yüzden adını sıkça duyduğumuz veya merak ettiğimiz ülkeleri araştırarak ilginç bilgilere ulaşabilirsin.

B-Komşularımız

Aynı binada oturduğumuz ya da evimizin çevresinde oturan komşularımız vardır. Ülkemizin de çevresinde bulunan sınır komşuları vardır. Ülkemize kara sınırı olan 8 komşu ülke vardır. Bunlar;

* - Bulgaristan

* - Suriye

* - İran

* - Ermenistan

* - Yunanistan

* - Irak

* - Nahcivan

* - Gürcistan

Türkiye, komşu ülkeleriyle iyi ilişkiler kurmayı hedefler. Onlarla farklı ticari ilişkiler geliştirir. Aynı zamanda bu ülkelere karşı sınır güvenliğini de sağlamak zorundadır.

Şimdi bu komşu ülkelere kısaca göz atalım:

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

Bulgaristan: Ülkemizin kuzey batısında bulunur. Başkenti Sofya'dır. Dili Bulgarca'dır. Avrupa kıtasında yer alır. Edirne'de bulunan Kapıkule ve Hamzabeyli Sınır Kapıları ile ulaşım sağlanır. Bulgaristan'a pamuk ipliği, cam, otomotiv ürünleri, elektrik-elektronik eşyalar, şeker ve tekstil ürünü satarken (ihracat), Bulgaristan'dan petrol ürünleri, deri, bakır, elektrik enerjisi ve plastik ürünleri alır (ithalat). Bulgaristan, Türk nüfusunun yoğun olduğu bir ülkedir ve ikili ilişkiler gelişmiştir.

Yunanistan: Ülkemizin batısında bulunur. Başkenti Atina'dır. Dili Yunanca'dır. Avrupa kıtasında yer alır. Edirne'de bulunan Ipsala Sınır Kapısı ile ulaşım sağlanır. Atatürk'ün doğduğu yer olan Selanik, Yunanistan sınırları içerisinde. Yunanistan'a fındık, otomobil lastiği, mobilya ve tekstil ürünleri satarken, Yunanistan'dan pamuk, kağıt, bakır ve çeşitli deniz ürünleri alırız.

Yunanistan, Türk nüfusunun yoğun olduğu bir ülkedir. İkili ilişkiler zaman zaman bazı anlaşmazlıkları beraberinde getirirse de ticari ve turistik ilişkiler gün geçtikçe gelişmektedir.

Suriye: Ülkemizin güneyinde bulunur. Başkenti Şam'dır. Dili Arapça'dır. Asya kıtasında yer alır. Suriye, en uzun sınır komşumuzdur. Bundan dolayı çok sayıda sınır kapısı vardır. Başlıcaları Cilvegözü, Akcakale, Ceylanpınar, Karkamış, Mürşitpınar olarak sıralanabilir. Yaşanan iç savaş nedeniyle Suriye'den ülkemize çok sayıda mülteci gelmiştir. Petrol, Suriye'nin en önemli yer altı kaynağıdır. Suriye ile yapılan ticaretler Cilvegözü Sınır Kapısından gerçekleşir.

Irak: Ülkemizin güney doğusunda bulunur. Başkenti Bağdat'tır. Dili Arapça'dır. Asya kıtasında yer alır. Ulaşımında Habur Sınır Kapısı kullanılır. Hurma üretiminde ve petrolde söz sahibidir. Irak'tan petrol ve işlenmemiş altın alırken, buğday unu ve demir satıyoruz.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

İran : Ülkemizin güney doğusunda bulunur. Başkenti Tahran'dır. Asya kıtasında bulunur. Ağrı'da bulunan Gürbulak Sınır Kapısı ile ulaşım sağlanır. Ayrıca Kapıköy ve Esendere sınır kapıları da vardır. Petrol üretiminde dünyanın sayılı ülkeleri arasındadır. İran'dan petrol ürünleri ve doğal gaz alırken; buğday, tarım ve hayvan ürünleri, demir-çelik ürünleri satılır.

Nahcivan : Ülkemizin doğusunda bulunur. Azerbaycan'a bağlı özerk bir cumhuriyettir. Başkenti Nahcivan şehridir. Asya kıtasında bulunur. Ulaşım Dilucu Sınır Kapısından sağlanır. Kardeş ülke Azerbaycan'la aramızda bir köprü görevi görür.

Ermenistan : Ülkemizin doğusunda bulunur. Başkenti Erivan'dır. Dili Ermenice'dir. Asya kıtasında bulunur. Ermenistan sınır kapılarımız olan Akyaka ve Alican sınır kapıları kapalıdır. Sözde Ermeni soykırımı iddiaları nedeniyle bu ülke ile ikili gelişmeler zayıf kalmıştır.

Gürcistan : Ülkemizin kuzey doğusunda bulunur. Başkenti Tiflis'tir. Dili Gürcüce'dir. Batı Asya ve Doğu Avrupa'da bulunur. Artvin'de bulunan Sarp Sınır Kapısı ile ulaşım sağlanır. İkili ilişkilerimizin iyi olduğu bir ülkedir. Gürcistan'dan gübre ve çelik alırken; tıbbi ilaçlar, temizlik ürünleri ve inşaat malzemeleri satılır. Azerbaycan'dan aldığımız petrol, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı ile Gürcistan'dan geçmektedir.

C- Türk Cumhuriyetleri

Dünya üzerinde yaşayan farklı Türk toplulukları vardır. Bu ülkelere kısaca göz atalım;

1-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) : Kıbrıs "Yavru Vatan" olarak bilinir. Başkenti Lefkosa'dır. Ülkemizden Kıbrıs'a taze suyu, petrol, demir-çelik, çimento gibi ürünler ihraç edilirken; Kıbrıs'tan ise turuncu, tarım ve hayvancılık ürünleri ithal edilir.

2- Azerbaycan: Kardeş ülkemizdir. Başkenti Bakü'dür. Aramızdaki ikili ilişkiler çok iyi düzeydedir. Ülkemizden Azerbaycan'a gıda maddeleri, elektrik, tekstil ürünleri, mobilya, demir-çelik ihraç edilirken; petrol, halı, deri, plastik ürünler, bakır ve alüminyum ithal edilir.

3- Türkmenistan: Başkenti Aşgabat'tır. İkili ilişkiler çok iyi düzeydedir. Türkmenistan'a tarım ürünleri, elektrikli araçlar, mobilya, temizlik ve gıda ürünleri ihraç ederken; halı, kilim, pamuk, petrol ürünleri ve plastik malzemeler ithal eder.

4- Özbekistan: Başkenti Taşkent'tir. Özbekistan dünyanın en çok pamuk üreten ülkelerinden biridir. Özbekistan'a temizlik ve gıda ürünleri, inşaat malzemeleri, tarım ürünleri ihraç ederken; pamuk ipliği, bakır, altın ve mineral yağlar ithal ederiz.

5- Kırgızistan: Başkenti Bişkek'tir. Kırgızistan'a çesitli elektrikli aletler, tekstil, mobilya ve gıda maddeleri ihraç ederken; ham deri, pamuk, ipek, taze ve kuru meyve ithal ederiz.

Sosyal Bilgiler

4. Sınıf

6- Kazakistan : Baskenti önceden Astana iken, daha sonra adı değişerek Nur-Sultan olmuştur. Türk Cumhuriyetleri arasında en fazla ithalat ve ihracat yaptığımız ülkedir. Kazakistan'a inşaat malzemeleri, plastik ürünler, gıda ürünleri, motorlu ve elektrikli araçlar ihraç ederken; doğal gaz, petrol, demir-çelik, pamuk ve hayvan yemi ithal ederiz.

D-Farklı Kültürler

Yaz geldiğinde ülkemize farklı ülkelerden turistler geldiğini duymuşsunuzdur. Aynı zamanda ülkemizden de farklı ülkelere turistler gider. İnsanlar farklı ülke ve kültürleri görmek ister. Her ülkeyi birbirinden ayıran tarihi ve doğal güzellikleri vardır.

Bir ülkenin kültürel unsurları şunlardır:

*- Anadili

*- Yaşam biçimi

*- Gelenekleri

*- Dini inançları

*- Bayramları

*- Beslenme alışkanlıkları

*- Giyim ve kusurları

Not: Farklı ülkeleri ve kültürleri tanımak için ya oraları görmek ya da bu bilgilere ulaşabileceğimiz araştırmalar ve okumalar yapmalıyız. Türk ve dünya tarihinin en büyük gezginlerinden kabul edilen Evliya Çelebi, hayatı boyunca gezdiği yerleri "Seyahatname" adlı eserinde toplamıştır. Böylece yaşadığı dönemin (1600) izlerini günümüze taşımıştır.

E-Dünya Farklılıklarla Güzel

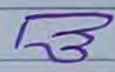
Nasıl her insan farklı ve kendi içinde özel bir bireyse, ülkelerde sahip oldukları olanaklar bakımından benzersiz ve özeldir. Ülkelerin bu farklılıkları aslında insanların sahip oldukları kültürel özelliklerden kaynaklanır. Dillerimiz, inançlarımız, yaşam şeklimiz, bayramlarımız, özel günlerimiz, kıyafetlerimiz ve yemeklerimiz bu farklılıklardan bazılarıdır.

*- Ülkemizde bayram, düğün ve özel günlerde geleneksel kıyafetler giyilir. Şalvar, bindallı, üa etek, yazma, entari, örme corap ve patikler bunlara örnektir.

*- İskoçya'da erkeklerin giydiği yöresel kıyafet "kilt" olarak bilinir. Hindistan'da kadınlar "sari" adı verilen kıyafeti giyer. Japonya'da "kimono", Azerbaycan'da "kaftas kıyafeti" ön plana çıkar.

*- Ülkemizde yeme-içme denilince geniş bir mutfak kültürü vardır. Ciğ köfte, mantı, künefe, baklava, döner, kebab, şalgam suyu, leblebi, tarhana, pastırma, etli ekmek, tantuni, pekmez bunlara örnek olarak verilebilir.

*- Farklı ülkelerin mutfak kültürüne göz atalım. Meksika'da taco, Japonya'da sushi, Çin'in Pekin ördeği, Fransa'da krep ve kruvasan, İtalya'da spagetti ve pizza, Macaristan'da gulas ve İsveç köftesi bunlara örnek olarak verilebilir.

 Farklı ülkelere ait kültürleri internetten, belgesellerden, ansiklopedilerden, dergilerden ve kitaplardan araştırabilirsin. Bunun hoşuna gideceğine eminim. Hadi başlayalım... 😊 Şaka şaka bitti. Geçmiş olsun... SON...